

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

27 // 20 14р.

м. Київ

№ 1545

Про встановлення протипожежного
режиму в апараті Міністерства
освіти і науки України

На виконання пунктів 10 та 11 Порядку здійснення навчання населення
діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів
України від 26.06.2013 № 444, та пунктів 2 та 3 розділу II Правил пожежної
безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ
України від 30.12.2014 № 1417, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України
від 05.03.2015 за № 252/26697,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити такі, що додаються:

Інструкцію про встановлення протипожежного режиму в апараті
Міністерства освіти і науки України;

Інструкцію про заходи пожежної безпеки у службових приміщеннях.

2. Призначити відповідальними за пожежну безпеку:

в апараті Міністерства – державного секретаря;
в структурних підрозділах – їх керівників.

3. Керівникам структурних підрозділів:

визначити посадових осіб, відповідальних за пожежну безпеку у службових
приміщеннях, внести відповідні зміни до їх посадових інструкцій;

проводити первинний та повторний (один раз на рік до початку
опалювального сезону) інструктаж з посадовими особами за Програмою
проведення первинного інструктажу з питань охорони праці та безпеки
життєдіяльності (цивільний захист, пожежна безпека та дії у надзвичайних
ситуаціях) в апараті Міністерства;

організувати:

вивчення посадовими особами Інструкції про заходи пожежної безпеки у
службових приміщеннях та ознайомлення з вимогами Інструкції про
встановлення протипожежного режиму в апараті Міністерства освіти і науки
України під особистий підпис;

індивідуальне навчання, що передбачає вивчення теоретичного матеріалу за Програмою загальної підготовки посадових осіб з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (цивільний захист, пожежна безпека та дії у надзвичайних ситуаціях) самостійно та у формі консультацій, а також перевірку знань.

Особи, які не пройшли вступний та первинний інструктажі, показали незадовільні знання, до роботи не допускаються.

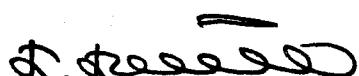
4. Відповідальним за пожежну безпеку у службових приміщеннях у своїй роботі керуватися Інструкцією про заходи пожежної безпеки у службових приміщеннях, забезпечити дотримання протипожежного режиму у приміщеннях Міністерства.

5. Управлінню адміністративно – господарського та організаційного забезпечення (Єрко І. А.) визначити відповідальних посадових осіб за технологічне та інженерне устаткування, а також за утримання й експлуатацію засобів протипожежного захисту, внести відповідні зміни у встановленому порядку до посадових інструкцій визначених осіб.

6. Сектору мобілізаційної роботи, цивільного захисту та безпеки життєдіяльності (Цимбал А. А.) організувати проходження вступного інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (цивільний захист, пожежна безпека та дії у надзвичайних ситуаціях) при прийнятті на роботу, індивідуальне навчання та перевірку знань державних службовців та працівників апарату Міністерства.

7. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Державний секретар

П. Б. Полянський

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і
науки України
27/11 2014 року № 1545

ІНСТРУКЦІЯ
про встановлення протипожежного режиму в
апараті Міністерства освіти і науки України

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Ця Інструкція розроблена відповідно вимог Кодексу цивільного захисту України, наказу Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417 “Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 05.03.2015 за № 252/26697 і встановлює правила забезпечення протипожежного режиму на території, в будинках, будівлях, спорудах, службових, складських, допоміжних та інших приміщеннях Міністерства освіти і науки України (далі – Міністерство), а також під час виконання робіт.

II. ОСНОВНІ ВИМОГИ ПРОТИПОЖЕЖНОГО РЕЖИМУ

1. Порядок утримання шляхів евакуації.

1.1. Евакуаційні шляхи і виходи повинні утримуватися вільними, не захаращуватися та у разі потреби забезпечувати евакуацію всіх людей, які перебувають у приміщеннях.

1.2. За наявності в приміщенні лише одного евакуаційного виходу дозволяється перебувати в ньому не більше 50 осіб.

1.3. Кількість та розміри евакуаційних виходів, їх конструктивні рішення, умови освітленості, забезпечення не задимленості, протяжність шляхів евакуації, їх оздоблення повинні відповідати протипожежним вимогам будівельних норм.

1.4. Меблі й обладнання слід розміщати так, щоб забезпечувався вільний евакуаційний прохід до виходу з приміщення. Навпроти дверного прорізу необхідно залишати прохід, який повинен дорівнювати ширині дверей, але не менше 1,0 м.

1.5. Двері на шляхах евакуації повинні відчинятися в напрямку виходу з будівель (приміщень). Допускається влаштування дверей з відчиненням усередину приміщення у разі одночасного перебування в ньому щонайбільше 15 осіб, а також у санвузлах, з балконів, лоджій, майданчиків зовнішніх евакуаційних сходів (за винятком дверей, що ведуть у повітряну зону незадимлюваного сходового майданчика).

1.6. За наявності людей у приміщенні двері евакуаційних виходів можуть замикатися лише на внутрішні запори, які легко відмикаються.

1.7. Килими, килимові доріжки й інше покриття підлоги у приміщеннях з масовим перебуванням людей повинні надійно кріпитися до підлоги і бути помірно небезпечними щодо токсичності продуктів горіння, мати помірну димоутворювальну здатність.

1.8. На сходових клітках (за винятком незадимлюваних) дозволяється встановлювати прилади опалення, у тому числі на висоті 2,2 м та вище від поверхні проступів та сходових площинок, поверхові сумісні електроощити, поштові скриньки та пожежні кран-комплекти за умови, що це обладнання не зменшує нормативної ширини проходу сходовими площинками та маршами.

1.9. Сходові клітки, внутрішні відкриті та зовнішні сходи, коридори, проходи та інші шляхи евакуації мають бути забезпечені евакуаційним освітленням відповідно до вимог ДБН В.1.1-7-2002 "Пожежна безпека об'єктів будівництва", ДБН В.2.5-23-2010 "Проектування електрообладнання об'єктів цивільного призначення" та Правил улаштування електроустановок (далі - ПУЕ). Світильники евакуаційного освітлення повинні вмикатися з настанням сутінків у разі перебування в будинку людей.

1.10. Не допускається:

улаштовувати на шляхах евакуації пороги, виступи, турнікети, двері розсувні, підйомні, такі, що обертаються, та інші пристрої, які перешкоджають вільній евакуації людей;

захаращувати шляхи евакуації меблями, обладнанням, різними матеріалами;

забивати, заварювати, замикати на навісні замки, болтові з'єднання та інші запори, що важко відчиняються зсередини, зовнішні евакуаційні двері будівель;

захаращувати меблями, устаткуванням та іншими предметами двері, переходи в суміжні секції, евакуаційні площинки поверхів будинків.

2. Визначення спеціальних місць для куріння.

2.1. Спеціальні місця для куріння визначаються наказом по Міністерству, мають бути позначені відповідним знаком або написом. У спеціальних місцях для куріння встановлюється урна або попільниця з негорючих матеріалів.

2.2. Куріння за межами спеціально відведеніх місць та в приміщеннях Міністерства забороняється.

3. Порядок застосування відкритого вогню.

3.1. Розводити багаття, користуватися відкритим вогнем на відстані менше 30 м від будівель та споруд, викидати незагашене вугілля забороняється.

3.2. В усіх випадках забороняється залишати без догляду джерела відкритого вогню.

3.3. Електрозварювальні та інші роботи, пов'язані з застосуванням відкритого вогню, здійснюються тільки з письмового дозволу державного секретаря Міністерства або особи, яка виконує його обов'язки. Наряд-допуск на виконання тимчасових вогневих робіт оформлюється напередодні

проведення цих робіт. До проведення вогневих робіт допускаються тільки кваліфіковані працівники, які мають посвідчення газоелектрозварника і талон про складання заліку з правил пожежної безпеки. Проведення вогневих робіт дозволяється тільки після виконання заходів щодо забезпечення пожежної безпеки та при справному газоелектрозварювальному обладнанні. Виконання вогневих робіт повинно негайно припинитися на вимогу особи, відповідальної за безпечне проведення робіт, та органів пожежного нагляду.

3.4. Відігрівання замерзлих труб у будинках, приміщеннях, спорудах із застосуванням відкритого вогню забороняється.

4. Порядок використання побутових нагрівальних пристрій.

4.1. Перед вмиканням електропристрій необхідно перевірити правильність його нагрівальної частини, оглянути дріт та електророзетку.

4.2. Не допускається:

використання побутових електронагрівальних пристрій без негорючих теплоізоляційних підставок та в місцях (приміщеннях), де їх застосування заборонено;

користування електронагрівальними пристрій поблизу з предметами, виготовленими з легкозаймистих, плавких та горючих речовин;

застосування для сушіння та обігрівання приміщень саморобних нагрівальних пристрій, жаровень, мангалів, електропристрій з відкритими електронагрівальними елементами;

нагрівання пристрій до небезпечно високих температур;

залишення без нагляду побутових нагрівальних пристрій під час їх використання;

самостійне здійснення ремонту побутових нагрівальних пристрій;

вмикання вологими руками побутових нагрівальних пристрій.

5. Порядок проведення тимчасових пожежонебезпечних робіт.

5.1. На об'єктах, де планується проведення тимчасових пожежонебезпечних робіт, особами, що відповідальні за пожежну безпеку будівель Міністерства, повинно бути визначено порядок проведення вогневих та інших пожежонебезпечних робіт, прибирання, вивезення, утилізації горючих будівельних відходів.

5.2. Під час підготовки до проведення вогневих робіт необхідно дотримуватися таких загальних вимог:

1) місця проведення зварювальних та інших вогневих робіт, пов'язаних з нагріванням деталей до температур, спроможних викликати згоряння матеріалів та конструкцій, можуть бути:

постійними, які організовуються у спеціально обладнаних для цієї мети цехах, майстернях чи на відкритих майданчиках;

тимчасовими, коли вогневі роботи проводяться безпосередньо в будинках, які зводяться або експлуатуються, спорудах та на території об'єктів при проведенні монтажних робіт;

постійні місця проведення вогневих робіт визначаються наказами, дорученнями, інструкціями Міністерства. Огорожувальні конструкції в цих місцях (перегородки, перекриття, підлоги) повинні бути з негорючих матеріалів;

2) державний секретар Міністерства, у разі необхідності проведення вогневих робіт, надає дозвіл за наряд-допуском на виконання тимчасових вогневих робіт, форма якого наведена у Правилах пожежної безпеки в Україні.

3) проведення вогневих робіт на постійних та тимчасових місцях дозволяється лише після вжиття заходів, які виключають можливість виникнення пожежі: очищення робочого місця від горючих матеріалів, захисту горючих конструкцій, забезпечення первинними засобами пожежогасіння (вогнегасником, ящиком з піском та лопатою). Вид (тип) та кількість первинних засобів пожежогасіння, якими повинно бути забезпечене місце робіт, визначаються з урахуванням вимог щодо оснащення об'єктів первинними засобами пожежогасіння і вказуються в наряді-допуску на виконання тимчасових вогневих робіт;

4) після закінчення вогневих робіт виконавець зобов'язаний ретельно оглянути місце їх проведення, за наявності горючих конструкцій політи їх водою, усунути можливі причини виникнення пожежі;

5) відповідальна особа за пожежну безпеку Міністерства повинна забезпечити перевірку місця проведення цих робіт упродовж двох годин після їх закінчення. Про приведення місця вогневих робіт у пожежобезпечний стан виконавець та відповідальна особа за пожежну безпеку Міністерства роблять відповідні позначки у наряді-допуску на виконання тимчасових вогневих робіт;

6) розміщені в межах указаних радіусів будівельні конструкції, настили підлог, оздоблення з матеріалів груп горючості Г2, Г3, Г4, а також горючі частини обладнання та ізоляція мають бути захищені від потрапляння на них іскор металевими екранами, покривалами з негорючого теплоізоляційного матеріалу чи в інші способи і в разі необхідності політи водою;

7) з метою виключення потрапляння розпечених часток металу в суміжні приміщення, на сусідні поверхні, близько розташоване устаткування всі оглядові, технологічні й вентиляційні люки, монтажні та інші отвори в перекриттях, стінах і перегородках приміщень, де здійснюються вогневі роботи, повинні бути закриті негорючими матеріалами;

8) приміщення, в яких можливе скупчення парів легкозаймистих речовин, горючих речовин та горючих газів, перед проведенням вогневих робіт повинні бути провентильовані;

9) двері, що з'єднують приміщення, де виконуються вогневі роботи, з суміжними приміщеннями, повинні бути зачинені;

10) вогневі роботи дозволяється проводити на відстані не більше 15 м від відчинених отворів фарбувальних та сушильних камер. Місце зварювання слід обгороджувати захисним екраном.

5.3. Забороняється:

приступати до роботи при несправній апаратурі;

розміщувати постійні місця для проведення вогневих робіт у пожежонебезпечних та вибухопожежонебезпечних приміщеннях;

допускати до зварювальних та інших вогневих робіт осіб, які не мають кваліфікаційних посвідчень та не пройшли у встановленому порядку навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму та щорічної перевірки знань з одержанням спеціального посвідчення.

6. Правила проїзду та стоянки транспортних засобів.

6.1. Проїзди на території повинні бути зручними, найоптимальнішими за часом проїзду між будівлями, спорудами та складами.

6.2. Автомобільні проїзди та під'їзди до будівель, споруд і джерел води мають забезпечувати за будь-якої пори року безперебійний і bezpeчний рух автомобільного транспорту.

6.3. Відповідальні особи повинні постійно наглядати за технічним станом проїздів та під'їздів до будівель, споруд, джерел води і своєчасно підвищувати їх технічний рівень та експлуатаційні якості.

6.4. Автомобільні проїзди та під'їзди до будівель, споруд і джерел води повинні мати електричне освітлення за темної пори доби.

6.5. Тупикові (сліпі) проїзди, під'їзди до будівель, споруд і джерел води повинні закінчуватись площацками для розвертання транспортних засобів розміром не менш як 12 x 12 м, що уможливлює безперешкодне розвертання пожежних та інших спеціальних машин.

6.6. Забороняється стоянка транспорту у наскрізних проїздах будівель, на відстані менше 10 м від в'їзних воріт на територію об'єктів, менше 5 м від пожежних гідрантів, забірних пристрій вододжерел, пожежного обладнання та інвентарю, на поворотних майданчиках тупиковых проїздів. У зазначених місцях встановлюються (вивішуються) відповідні заборонні знаки.

6.7. При виявленні витікання газу із балонів на газобалонному автомобілі, який поставлений на стоянку, його слід відбукирувати на пост зливу (випуску) газу.

6.8. Стоянки автотранспортної техніки повинні бути забезпечені первинними засобами гасіння пожеж: вогнегасниками, пожежним інвентарем (покривала з негорючого теплоізоляційного полотна, грубововняної тканини або повсті, ящики з піском, бочки з водою, пожежні відра, совкові лопати) та ручним пожежним інструментом (гаки, ломи, сокири тощо).

7. Відведені місця для зберігання і допустима кількість сировини, напівфабрикатів та готової продукції, що можуть одночасно знаходитися у приміщеннях і на території Міністерства.

7.1. Підприємства та організації, які здійснюють на підставі договорів ремонтні, будівельні роботи в приміщеннях та на території Міністерства, організовують місця для зберігання і визначають допустиму кількість сировини, напівфабрикатів та готової продукції відповідно до власних інструкцій.

8. Порядок прибирання горючого пилу й відходів, зберігання промасленого спецодягу та ганчір'я, очищення елементів вентиляційних систем від горючих відкладень.

8.1. У приміщеннях, де є виділення горючого пилу та стружки, підлога, стеля, стіни, конструкції та устаткування повинні систематично прибиратися. Періодичність прибирання встановлюється в інструкції.

8.2. Гарячі поверхні теплових мереж, розташованих у приміщеннях, у яких вони можуть створити небезпеку спалахування газів, парів, аерозолів або пилу, треба ізолювати таким чином, щоб температура на поверхні теплоізольованої конструкції була не менше ніж на 20 % нижче температури самосплахування речовин.

9. Порядок відключення від мережі електро живлення обладнання та вентиляційних систем у разі пожежі.

9.1. Вогнезатримні пристрої, магнітні вловлювачі у вентиляційних повітроводах, пристрой блокування вентиляційних систем із пожежною сигналізацією та системами пожежогасіння, а також автоматичні пристрой відключення вентиляції у разі пожежі слід перевіряти у встановлені Міністерством строки, але не рідше одного разу на півроку, та утримувати у справному робочому стані.

9.2. Посадова особа Міністерства, що прибула на місце пожежі, зобов'язана:

1) здійснити в разі необхідності відключення електроенергії (за винятком систем протипожежного захисту), зупинення агрегатів, апаратів, перекриття парових та водяних комунікацій, зупинення систем вентиляції в аварійному та суміжних з ним приміщеннях (за винятком пристройів протидимового захисту);

2) здійснити інші заходи, що сприяють запобіганню розвитку пожежі та задимленню будинку.

10. Порядок огляду й зачинення приміщень після закінчення роботи.

10.1. У всіх незалежно від призначення приміщеннях, які після закінчення роботи замикаються і не контролюються черговим персоналом, відповідальні особи за протипожежний стан в кабінетах повинні перевірити електроустановки та електроприлади, а також з мереж їх живлення повинна бути відключена напруга (за винятком чергового освітлення, протипожежних та охоронних установок, а також електроустановок, що за вимогами технології працюють цілодобово).

11. Порядок проходження посадовими особами навчання й перевірки знань з питань пожежної безпеки, а також проведення з державними службовцями і працівниками протипожежних інструктажів та занять з пожежно-технічного мінімуму з призначенням відповідальних за їх проведення.

11.1. За призначенням та часом проведення протипожежні інструктажі поділяються на вступний, первинний, повторний, позаплановий та цільовий.

Протипожежний інструктаж є складовою інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (цивільний захист, пожежна безпека та дії у надзвичайних ситуаціях) в апараті Міністерства.

11.2. Вступний інструктаж з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (цивільний захист, пожежна безпека та дії у надзвичайних ситуаціях) проводиться з усіма державними службовцями і працівниками, які щойно прийняті на роботу (постійну або тимчасову). Він проводиться на підставі діючих у Міністерстві правил, інструкцій та інших нормативних актів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (цивільний захист, пожежна безпека та дії у надзвичайних ситуаціях) посадовою особою сектору мобілізаційної роботи, цивільного захисту та безпеки життєдіяльності.

Програма для проведення вступного інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (цивільний захист, пожежна безпека та дії у надзвичайних ситуаціях) затверджується наказом Міністерства.

11.3. Первінний інструктаж з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (цивільний захист, пожежна безпека та дії у надзвичайних ситуаціях) проводиться безпосередньо на робочому місці керівником структурного підрозділу до початку діяльності державного службовця (працівника).

Первінний інструктаж повинні проходити:

усі новоприйняті на роботу (постійну чи тимчасову);

працівники переведені з інших структурних підрозділів Міністерства;

Програма для проведення первінного інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (цивільний захист, пожежна безпека та дії у надзвичайних ситуаціях) затверджується наказом Міністерства.

11.4. Повторний інструктаж з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (цивільний захист, пожежна безпека та дії у надзвичайних ситуаціях) проводиться на робочому місці з усіма державними службовцями і працівниками індивідуально або по групах не менш як один раз на рік за переліком питань, з якими необхідно ознайомити працівників під час проведення вступного та первінного інструктажів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (цивільний захист, пожежна безпека та дії у надзвичайних ситуаціях).

11.5. Позаплановий інструктаж з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (цивільний захист, пожежна безпека та дії у надзвичайних ситуаціях) проводиться з державними службовцями і працівниками на робочому місці або у спеціально відведеному для цього приміщенні:

у разі введення в дію нових або доопрацьованих нормативних актів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (норм, правил, інструкцій, положень тощо);

у разі застосування нового або заміни чи модернізації існуючого пожежонебезпечного устаткування;

11.6. Цільовий інструктаж з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності проводиться з державними службовцями і працівниками перед виконанням ними разових (тимчасових) пожежонебезпечних робіт

(зварювальних, розігрівальних та інших), при ліквідації аварії, стихійного лиха.

11.7. Первинний, повторний, позаплановий та цільовий інструктажі з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності проводяться безпосередньо особами, які пройшли навчання і перевірку знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

11.8. Перевірка знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності проводиться з державними службовцями і працівниками апарату Міністерства один раз на три роки після проходження індивідуального навчання за Програмою загальної підготовки посадових осіб з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (цивільний захист, пожежна безпека та дії у надзвичайних ситуаціях). Перевірку здійснюють посадова особа сектору мобілізаційної роботи, цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, яка проводила інструктаж.

11.9. Про проведення всіх видів інструктажів, крім цільового, у Журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (цивільний захист, пожежна безпека та дії у надзвичайних ситуаціях) робиться запис з підписами осіб, з якими проводився інструктаж, і тих, хто його проводив.

Запис про проведення цільового протипожежного інструктажу робиться в документі, що дозволяє виконання робіт (наряд-допуск).

12. Порядок організації експлуатації і обслуговування наявних засобів протипожежного захисту.

12.1.1. Усі системи протипожежного захисту мають бути справними і утримуватися в постійній готовності до виконання роботи. Несправності, які впливають на їх працездатність, повинні усуватися негайно, інші несправності усуваються в передбачені регламентом терміни, про що робляться записи у відповідних журналах.

12.1.2. Будинки, приміщення та споруди повинні обладнуватися системами протипожежного захисту відповідно до ДБН В.2.5-56:2010 "Інженерне обладнання будинків і споруд. Системи протипожежного захисту".

12.1.3. Якщо для захисту окремих пожежонебезпечних ділянок у приміщеннях, які згідно з нормативними документами не підлягають обов'язковому оснащенню автоматичними системами пожежогасіння, застосовують автономні системи пожежогасіння, ці приміщення можуть забезпечуватися первинними засобами пожежогасіння на 50 % їх норм належності для цих приміщень.

Проектування, монтування, експлуатування і технічне обслуговування автономних систем пожежогасіння слід здійснювати відповідно до чинних нормативних документів та технічної документації підприємств-виготовлювачів.

12.1.4. Об'єкти з масовим перебуванням людей, потенційно небезпечні об'єкти та об'єкти підвищеної небезпеки повинні мати телефонний зв'язок із найближчим пожежно-рятувальним підрозділом

12.2.1. Територія Міністерства, будинки, споруди, приміщення, технологічні установки повинні бути забезпечені первинними засобами пожежогасіння: вогнегасниками, ящиками з піском, бочками з водою, покривалами з негорючого теплоізоляційного матеріалу, пожежними відрами, совковими лопатами, пожежним інструментом, які використовуються для локалізації і ліквідації пожеж у їх початковій стадії розвитку.

Ця вимога стосується також будівель, споруд та приміщень, обладнаних будь-якими типами систем пожежогасіння, пожежної сигналізації або внутрішніми пожежними кран-комплектами.

12.2.2. Під час вибору первинних засобів пожежогасіння потрібно враховувати фізико-хімічні та пожежонебезпечні властивості горючих речовин і матеріалів, їх взаємодію з вогнегасними речовинами, а також площу виробничих приміщень, відкритих майданчиків та установок.

12.2.3. Необхідна кількість та тип первинних засобів пожежогасіння визначається відповідальними за пожежну безпеку в будівлях Міністерства за паспортами вогнегасників окремо для кожного поверху та приміщення за умовами їх експлуатації і розміщення та затверджується відповідальним за пожежну безпеку Міністерства.

12.2.4. Для зазначення місцезнаходження первинних засобів пожежогасіння слід установлювати вказівні знаки згідно з ДСТУ ISO 6309:2007 "Протипожежний захист. Знаки безпеки. Форма та колір", ГОСТ 12.4.026-76 "ССБТ. Цвета сигнальные и знаки безопасности". Знаки повинні бути розміщені на видимих місцях на висоті 2 - 2,5 м від рівня підлоги як усередині, так і поза приміщеннями (за потреби).

12.3.1. Переносні вогнегасники повинні розміщуватися шляхом:

навішування на вертикальні конструкції на висоті не більше 1,5 м від рівня підлоги до нижнього торця вогнегасника і на відстані від дверей, достатній для її повного відчинення;

установлювання в пожежні шафи поруч з пожежними кранами, у спеціальні тумби, підставки або на пожежні щити (стенди).

12.4.1. Для розміщення первинних засобів пожежогасіння у складських, допоміжних приміщеннях, будинках, спорудах, а також на території Міністерства повинні встановлюватися спеціальні пожежні щити (стенди).

Пожежні щити (стенди) повинні встановлюватись на території об'єкта площею більше 200 м^2 з розрахунку один щит (стенд) на 5000 м^2 захищованої площині.

До комплекту засобів пожежогасіння, які розміщаються на пожежному щиті, входять: вогнегасники - 3 шт., ящик з піском - 1 шт., протипожежне покривало - 1 шт., багор або лом та гак - 2 шт., лопати - 2 шт., сокири - 2 шт.

На пожежних щитах (стендах) повинні розміщуватися ті первинні засоби гасіння пожежі, які можуть застосовуватися в даному приміщенні, споруді, установці.

Пожежні щити (стенди) та засоби пожежогасіння повинні бути пофарбовані у відповідні кольори згідно з ГОСТ 12.4.026-76 "ССБТ. Цвета сигнальные и знаки безопасности".

12.4.2. На пожежних щитах (стендах) необхідно вказувати їх порядкові номери та номер телефону для виклику пожежно-рятувальних підрозділів.

Порядковий номер пожежного щита вказують після літерного індексу "ПЩ".

12.5.1. Пожежні щити (стенди) повинні забезпечувати:

захист вогнегасників від потрапляння прямих сонячних променів, а також захист знімних комплектуючих виробів від використання не за призначенням (для щитів та стендів, установлюваних поза приміщеннями);

зручність та оперативність зняття (витягання) закріплених на щиті (стенді) комплектуючих виробів.

12.6.1. Вогнегасники слід встановлювати у легкодоступних та видних місцях, а також у пожежонебезпечних місцях, де найбільш вірогідна поява осередків пожежі. При цьому необхідно забезпечити їх захист від потрапляння прямих сонячних променів та дії опалювальних та нагрівальних пристрій.

Пожежні щити (стенди), інвентар, інструмент, вогнегасники в місцях установлення не повинні створювати перешкоди під час евакуації.

12.6.2. Навішування вогнегасників на кронштейни, розміщення їх у тумбах або пожежних шафах повинні забезпечувати можливість прочитування маркувальних написів на корпусі.

12.6.3. Для виконання робіт з технічного обслуговування вогнегасників Міністерство укладає договір з підприємством (пунктом) технічного обслуговування вогнегасників відповідно до вимог чинного законодавства України.

12.7.1. Вогнегасники, які експлуатуються, повинні мати:

паспорти;

облікові (інвентарні) номери за прийнятою на об'єкті системою нумерації;

пломби на пристроях ручного пуску;

бирки та маркувальні написи на корпусі, червоне сигнальне пофарбування згідно з державними стандартами.

12.7.2. Використані вогнегасники, а також вогнегасники із зірваними пломбами необхідно негайно направляти на технічне обслуговування.

12.7.3. На технічне обслуговування з об'єкта одночасно дозволяється відправити не більше 50 % вогнегасників від їх загальної кількості.

12.7.4. Відповідальними особами за своєчасне і повне оснащення об'єктів вогнегасниками та іншими засобами пожежогасіння, забезпечення їх технічного обслуговування, навчання працівників правилам користування вогнегасниками є власники цих об'єктів (або орендарі згідно з договором оренди).

12.7.5. Пожежні покривала повинні мати розмір не менше ніж 1 x 1 м. Їх призначено для гасіння невеликих осередків пожеж у разі займання речовин, горіння яких не може відбуватися без доступу повітря. У місцях застосування та зберігання ЛЗР та ГР мінімальні розміри пожежних покривал збільшуються до величин: 2 x 1,5 м і 2 x 2 м відповідно. Пожежні покривала придатні для

гасіння пожеж класів А, В, Д згідно з ГОСТ 27331-87 (СТ СЭВ 5637-86) "Пожарная техника. Классификация пожаров".

12.7.6. Ящики для піску повинні мати місткість 0,5, 1,0 або 3,0 м³ і бути укомплектовані совковою лопатою.

Ящики для піску, які є елементом конструкції пожежного стенда, повинні мати місткість не менше ніж 0,1 м³. Конструкція ящика повинна забезпечувати зручність діставання піску та виключати потрапляння сміття й атмосферних опадів.

13. Порядок проведення планово-попереджуvalьних ремонтів та оглядів електроустановок, опалювального, вентиляційного, технологічного та іншого інженерного обладнання.

13.1. Відповідальна особа за протипожежну безпеку Міністерства зобов'язана організовувати проведення профілактичних оглядів та плановопопереджуvalьних ремонтів електрообладнання і електромереж, опалювального, вентиляційного, технологічного та іншого інженерного обладнання, а також своєчасне усунення порушень, які можуть привести до пожежі.

13.2. Профілактичний огляд, планово-попереджуvalьний та капітальний ремонт технологічного обладнання повинні здійснюватися в терміни, встановлені відповідними графіками, з урахуванням виконання заходів щодо забезпечення пожежовибухобезпеки, передбачених проектом, технологічним регламентом, технічними умовами.

14. Порядок збирання членів пожежно-рятуvalьного підрозділу добровільної пожежної охорони та посадових осіб, відповідальних за пожежну безпеку, у разі виникнення пожежі, виклику вночі, у вихідні й святкові дні.

14.1. Порядок збирання членів добровільної пожежної охорони та посадових осіб, відповідальних за пожежну безпеку, у разі виникнення пожежі, виклику вночі, у вихідні й святкові дні визначається Положенням про добровільну пожежну дружину, яка затверджується наказом Міністерства.

15. Порядок дій у разі виникнення пожежі.

15.1. У разі виявлення ознак пожежі (горіння) кожний громадянин зобов'язаний:

негайно повідомити про це за телефоном 101. При цьому необхідно назвати місце знаходження об'єкта, вказати кількість поверхів будинку, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;

вжити (за можливості) заходів щодо евакуування людей, гасіння (локалізації) пожежі первинними засобами пожежогасіння та збереження матеріальних цінностей;

якщо пожежа виникла у будівлях Міністерства, повідомити про неї керівника чи відповідну компетентну посадову особу та (або) чергового Міністерства (за його наявності).

15.2. Посадова особа Міністерства, що прибула на місце пожежі, зобов'язана:

- перевірити, чи викликаний пожежно-рятувальний підрозділ (продублювати повідомлення), довести подію до відома Міністра освіти і науки України (державного секретаря Міністерства);

- у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), використовуючи для цього наявні сили й засоби;

- видалити за межі небезпечної зони всіх працівників, не пов'язаних з ліквідуванням пожежі;

- припинити роботи в будівлі, крім робіт, пов'язаних із заходами щодо ліквідування пожежі;

- здійснити в разі необхідності відключення електроенергії (за винятком систем протипожежного захисту), зупинення агрегатів, апаратів, перекриття парових та водяних комунікацій, зупинення систем вентиляції в аварійному та суміжних з ним приміщеннях (за винятком пристрій протидимового захисту) та здійснити інші заходи, що сприяють запобіганню розвитку пожежі та задимленню будинку;

- перевірити включення оповіщення людей про пожежу, установок пожежогасіння, протидимового захисту;

- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, надати їм допомогу у виборі найкоротшого шляху для під'їзду до осередку пожежі та в установці техніки на зовнішні джерела водопостачання;

- одночасно з гасінням пожежі організувати евакуацію і захист матеріальних цінностей;

- забезпечити дотримання безпеки праці працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі.

15.3. З приуттям на пожежу пожежно-рятувальних підрозділів повинен бути забезпечений безперешкодний доступ їх на територію об'єкта, за винятком випадків, коли чинним законодавством встановлений особливий порядок допуску.

15.4. Після приуття пожежно-рятувальних підрозділів адміністрація та інженерно-технічний персонал Міністерства, будівлі чи споруди зобов'язані брати участь у консультуванні керівника гасіння пожежі з приводу конструктивних і технологічних особливостей будівлі (приміщення) Міністерства, де виникла пожежа, прилеглих будівель та пристрій, організувати залучення сил та засобів Міністерства до вжиття необхідних заходів, пов'язаних із ліквідацією пожежі та попередженням її поширенню.

Начальник управління адміністративно –
господарського та організаційного
забезпечення

I. A. Срко

Цимбал А. А., 287-89-12
Міщенко В. О., 287-89-27

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і
науки України
28 /11/ 2017 року №157/5

ІНСТРУКЦІЯ про заходи пожежної безпеки у службових приміщеннях

1. Галузь застосування

Інструкція є обов'язковою для вивчення та виконання державними службовцями і працівниками, які знаходяться у службових приміщеннях Міністерства, а також обслуговуючим персоналом.

2. Вимоги пожежної безпеки

Меблі та обладнання мають розміщуватися таким чином, щоб забезпечувався вільний евакуаційний прохід до дверей виходу з приміщення (завширшки не менше 1 м). Евакуаційні шляхи та виходи необхідно постійно утримувати вільними, нічим не захаращувати.

Електромережі, електроприлади і апаратура повинні експлуатуватися тільки у справному стані з урахуванням вказівок та рекомендацій підприємств-виготовлювачів. У разі виявлення пошкоджень електромереж, вимикачів, розеток та інших електровиробів слід негайно вимкнути їх та вжити необхідних заходів щодо приведення у пожежобезпечний стан.

Документи, папір та інші горючі матеріали слід зберігати на відстані не менше 1 м від електрощитів; 0,5 м від електросвітильників; 0,6 м від сповіщувачів автоматичної пожежної сигналізації та 0,15 м від приладів центрального водяного опалення.

Засоби протипожежного захисту слід утримувати у справному стані. Усі працівники повинні вміти користуватись наявними вогнегасниками, іншими первинними засобами пожежогасіння, знати місце їх знаходження. Відстань від найбільш віддаленого місця приміщення до місця розташування вогнегасника не повинна перевищувати 20 м.

У службових приміщеннях не допускається:

влаштовувати тимчасові електромережі, прокладати електричні проводи безпосередньо по горючій основі, експлуатувати електроприлади, які мають механічні пошкодження;

захаращувати підступи до засобів пожежогасіння;

курити;

вмикати електронагрівальні прилади (обігрівачі, чайники, кип'ятильники тощо) без негорючих підставок та в місцях, де їх використання не передбачено (або заборонено);

захаращувати шляхи евакуації та евакуаційні виходи.

Відповідальний за пожежну безпеку службових приміщень після закінчення роботи зобов'язаний:

оглянути приміщення, переконатись у відсутності порушень, що можуть привести до пожежі;

вимкнути освітлення електроживлення приладів та обладнання (за винятком електрообладнання, яке за вимогами технології повинно працювати цілодобово).

3. Обов'язки та дії посадових осіб і працівників у разі пожежі:

негайно повідомити про це за телефоном 101. При цьому необхідно назвати місцезнаходження об'єкта, вказати кількість поверхів будинку, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;

вжити (за можливості) заходів щодо евакуювання людей, гасіння (локалізації) пожежі первинними засобами пожежогасіння та збереження матеріальних цінностей;

якщо пожежа виникла у будівлях Міністерства, повідомити про неї керівника чи відповідну компетентну посадову особу та (або) чергового Міністерства (за його наявності);

вимкнути у разі необхідності струмоприймачі та вентиляцію;

розпочати гасіння пожежі наявними первинними засобами пожежогасіння;

організувати зустріч підрозділів пожежної охорони та надати їм консультаційну та іншу допомогу в процесі гасіння пожежі.

Відповідальний за пожежну безпеку у службовому приміщенні

(посада, підпис, ініціали та прізвище)

Начальник управління адміністративно –
господарського та організаційного
забезпечення

I. A. Срко

Цимбал А. А., 287-89-12
Міщенко В. О., 287-89-27